

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hazába posttaur egyszeri hirdetésnél 18 fillér, többhöz 14 fillér. — Hivatalos hirdetéseknek minden szó 4 fillér. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
Leptulajdonos és kiadó:
HORVÁT GÁBOR.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérik.
Költészeti pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Legfőbb teendők.

Nyár van, olyan nyár, aminőre, mint mondani szokták, azok a bizonyos legöregebb emberek sem emlékeznek. Szerte az országban rettenetes a szárazság, a föld éléskamrája veszedelemben van. A gazdák panaszkodnak, a kereskedők kétségbeesnek és a magánember sötét szemmel nézi a felhőtlen eget, amely mint valami tüzpalást borul a földre.

Mintha a lét szük esztendő következnék ránk. A természet irtalmatlan és nem törődik azzal, hogy egyetlen szük esztendő elég az emberiségnek arra, hogy milliók életre szóló nyomorúsága következék belőle.

Ez a forró, afrikai nyár egyébként is sok veszedelmet jelent. Az idő ez abnormitása a természet változásának, az időszakok eltolódásának szomorú jele. Mi, akik megszoktuk a természet egy esztendei életének pontos matematikai eloszlottságát, kimért, elhatárolt négy részre bomlását, megriadva vesszük észre, hogy nincs már tavasz, nyár, őszi és tél. A tavaszról vörheny lett, a nyárból napszúrás, az őszből malária és a télből influenza. Az év eloszlottsága tehát nem a természetrajzzal, hanem az orvostudománnyal került összefüggésbe. Évről-évre több és több betegség zúdul az emberiségre. Közegészségügyi statisztikák tanúsága szerint a föld kerekességén átlag száz egészséges emberre esik tíz beteg. A természet tehát, mely életet ad, így tizedeli meg az életet.

Nagy dolog ez. Elriasztó képét festi a beteg világnak. Természetes, hogy ilyen körülmények között az emberi gondoskodásnak főtárgya ma az egészség. Az anyagi világ épülete roppan össze, ha romlott a levegője, nedves, dohos, penészes a talaja.

Az orvostudomány megfeszült akarrattal küzd a felszaporodott betegségek ellen. Van egy betegség, egy veszedelmes kór, amely diadalmasan sivit végig a földkerekségen. Belefúj a föld kebelébe, amely lázasan zihál tőle. Ez a betegség a tüdővész.

Igy áll a világ középpontjában az emberiség a felvilágosodottság, a fejlődés, a tökéletesedés XX. századának elején. Beteg, ványadt és halódó. És ez az emberiség, amely örült rohamban tör előre a haladás útján, hogy év milliók gránitalapjait rakja le, ez az emberiség maga oly rövid életre van ítélve.

Ezen segíteni kell. De hol kezdjük a segítséget? Csak egy felelet lehet erre: a gyermekeknek. Amint hogy beteg, elhanyagolt palántából nem lehet tereblyes, árnyékos, dús lombú fa, úgy beteg, csenevész gyermekből sem válhatik élet-erős, közhasznú tényezője az emberi haladásnak, az életnek. Mentsük meg a gyermekeket.

Nem beszélünk itt arról, hogy már a nagy gyermekhalandóság is kötelezővé teszi a társadalom gondolkodóinak, hogy a gyermekmentés eszközeivel, módjaival

foglalkozzanak, elég ha rámutatunk arra a sápadt, szomorú hadra, amely gyermekeivel reménység nélkül, ígéretet nélkül, a nyomorúságos, szenvedő életre eljegyzettek nagy, lázasfényű, beteg szemével néz rövid nagykorúsága elé.

Mentsük meg a gyermekeket. A közegészségügy óreinek nagyobb gondoskodása kísérelje a gyermeknevelést. Ahol a szülő nem jó szülő, ahol a nyomorúság, a szegénység elvonja a tisztaság, a higiénikus táplálkozás, az egészséges életmód feltételeit, ott lépjen közbe a társadalom, lépjen közbe a szegények, nyomorultak, szenvedők és elhagyottak gondviselője, istápolója, örökös angyala: a humanizmus.

Segítsünk a gyermekeken és segítünk magunkon. Mentsük meg ifjú véreinket és megmentjük magunk, megmentjük az emberiség életét, sok-sok évezreteknek nemzedékeit. A természet elpártolt tőlünk. Veszedelmeket, betegségeket zúdít ránk. Legyünk úr a természetben. Diadalmaskodjunk rajta, úgy ahogy véges emberi képességünknek megadatott. Ha akadt egy Franklin, aki az ég zengő villámát le tudta vezetni, meg tudta szelídíteni, álljon össze az egész társadalom s talán együttesen lesz annyi ereje, hogy a kórok, betegségek életoltó villámait is elszigetelje az emberiségtől.

Válás.

- A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —
— Igen elváltunk.

Nagy csendesség támadt ezek után. Az asszony megkönnyebbült a két végzetes szó kimondása után. Kitekintett az ablak előtt nyiladozó orgonabokrokra, melyekből édes kábító illatok áradtak szerte az esti szürkületbe. Az illatos, meleg levegőben megkezdtek röpködésüket az éji bogárcsók, a cserebogarak zümögése alátalán hangzott. A férfi maga elé hámlt mogorván, szóltanul. A padlót nézte, melyről a nagy meleg miatt felszedték a szőnyeget. Az üres, hideg, disztelen padló olyan volt, mint az ő élete. Ime, azt mondta az az asszony, akit imádott, midőn az oltár elé vezette, hogy nem szereti s válni akar tőle. Ez lett a vége az izzó, édes reménynek, amelyről azt hitte szent meggyőződéssel, hogy még a sirban sem lesz vége, mert hiszen akik szeretik egymást, a férfi és a nő a halál után is egyek maradnak. De nem így lett. A regénynek vége szakadt mielőtt igazán elkezdődött volna, a szerelem harcából a férfi sebzett, ásszelezott szívvel került ki, és ez a seb behedgni nem fog többet soha. A céltalan eltévesztett élet a maga teljes sivárságában tűnt fel előtte és elborzadt a kistlen képtől. Ugy érezte ezen az édes, meleg, illatos nyári estén, mintha kiút járna a hőmezőkön, végtelenül elhagyatva, a nyom nélkül való megsemmisülés szörnyű tudatával.

Aztán megszólalt, csendesen, higgadtan, szomorúan beszélt.

— Ön azt akarja. Jó. Én nem állom utját a kívánságának. El fogunk válni és nem fogjuk többé egymást ismerni. Ezt mondja ön nekem két évvel az esküvő után. Hiszen megcsókolt mássokkal is, hogy válnak. Megutálják, meggyűlölik, megunták egymást, megszenstelenítik a családi tűzhelyet, bűnököt követnek el — aztán mennek széjjel kiki a maga útján. De ezek a katasztrófák nem következnek be olyan gyorsan, mint a miénk. Elmúlik öt hat esztendő, még több is, míg a gyűlölet vagy utálat annyira megnövekedik az energiát, hogy el tudnak válni. S nálunk még alig múlt el két év — már itt a vég. Pedig mi nem is voltunk olyan bűnösök. A családi tűzhely nem megszenstelenítettük meg. Nem hoztuk szegényt az egymás becsületes nevére. Mégis válnak... válnak...

— Igen, felelte az asszony nyugodtan. Mi nem gyűlöljük, nem utáljuk, még csak nem is unjuk egymást. Most még nem nem. Ez csak akkor következne be, ha tovább együtt maradnánk. De nincs szükség a gonosz szenvedélyek felidézésére. Menjünk széjjel úgy, hogy még becsülni tudjuk egymást.

— Nem szeret, soha nem is szeretett, mondta magának a férfi.

— Ugy van, barátom. Nem szeretem önt és nem tudtam megszeretni. Hiszen ön sem volt szerelmes belém, mikor elvett. Szülőnk kívánságára, anyagi érdekből léptünk egymással az oltár elé. Az én szívemben egy másik férfinak

a képe élt — de legyőztem magamat. Nem akartam beteg anyám utolsó éveit megkeseríteni. Azt hittem, majd csak felejték s meg tudom szeretni önt. Jó voltam önhöz, nyájas, hű, odaadó — csak soha meg ne csókolt volna. Ettől irtóztam. Csak láttam, amikor azt hittem, hogy tudok majd felejtani. Nem tudtam so felejtani, se magához szokni. Ön nem vette észre, de szegény anyám látta, hogy boldogtalan vagyok. Vigasztalt, erősített és mikor látta, hogy mindez nem használ, keserű szemrehányásokat tett magának. Persze már későn. És aztán meghalt az én szegény anyám. Ön elvesztette a pártfogóját. Egyedül maradtam zaklatott, fájo szívemmel. És ön vak volt. Nem látta, micsoda forradalom megy végbe bennem. Naphosszat fulkozott a dolga után és este hazajött — szeretni. A legutóbbi fél év alatt ezeken az éjszakákon végtelenül gyűlöltém önt...

— Elég, ne tovább kiáltott magán kívül a férfi. Felugrott s egy pillanatig oly mozdulatot tett, mintha rá akarná magát vetni az asszonyra, hogy megfojtsa.

Az nyugodtan, hidegen nézett fel reá.

— Ój meg. Én nem bánom.

Aztán végtelen fájdalom szorította össze a meggyötört férfi szívét. Könnyek tolták a szemébe és elfordult.

Az asszony kiment a másik szobába s csomagolt. Nagy úti ládába rakta a ruháit, ékszereit. Nyugodtan, minden megindultság és izgalom nélkül tette ezt. Sietett. A vonat, amely elviszi innen, tizenegy órakor már indul. Hirtelen megjelent mögötte a férje.

Védekezzünk!

A szokatlan hőség és szárazság sanyarúságát még fokozza a sok tűzi veszedelem, amely az országban szerteszét fölmerül. A napi lapok szinte állandó rovatot nyitottak s ennek élén ott feketélik az ijesztő cím: *Tűz mindenfelé*. Ezekből a vastag fekete betűkből rónület szól fölénk, mert a természetlen esztendő nyomorúságait még növelik azok a csapások, amelyeket a tűzi veszedelmek zúdítanak erre az országra, ennek az országnak szegény népére.

Sivár napok várnak ránk. Gyöngye volt az aratás, takarmány nincs, burgonya, kukorica, répa és egyéb kerti vetemény, amelyek a néptáplálkozásban elsőrendű szerepet játszanak, a nagy szárazság miatt szintén igen súlyos termést ígérnek. Ennek következtében már most nyár derekán, az élelmi szerek bővítésén napról-napra emelkedő drágaság uralkodik. Sümegeen pl. 10 fillér a burgonya kilogrammja. Olyan ár, aminő a legdrágább tavaszon sem volt soha.

Ehhez azután még csak az kell, hogy tűz pusztítsa népünk vagyonát. Hogy ez pörzsölje föl azt a kevés takarmányt, a gabonát, lisztet, pusztítsa a házi állatokat, sőt a lakás felszerelését s az ember életét is. Csak az hiányzik, hogy a tűzi veszedelmek még nagyobb adósságokba verjék népünket, hogy azután a leküzdhetetlen inség és nyomor végképp megfojthassa.

Ilyen körülmények között tízszeres éberséggel kell vigyázni, hogy a tűzi veszedelmek elkerültesse. A nép szigorúan tartsa meg az összes tűzrendőri szabályokat. Különösen a gyújtót szorosán elzárja, hogy ahhoz gyerek hozzá ne férjen. A tűzoltó szerek folytonos készen létben legyenek. A dohányzást az utcán, udvaron, szérűben, pajtában, istállóban, takarulás, cséplés idején szigorúan tiltsák el s a tilalmat betenkint többször is tegyék közhírré.

Az előjáróságok és tűzoltók sűrűen tartanak vizsgálatot s a hanyagokat, könnyelműeket irgalmatlanul jelentsék föl.

Elsmerjük, hogy Sümegeen az előző években sokkal több vizsgálatot tartottak eddig. Csak a buzgalom azután ne lankadjon az egész nyár folyamán át. A többi községek pedig mind az utolsó faluig kövessék a jó példát.

Am az országszerte fölmerült tüzesetek bizonyítják, hogy a baj megelőzése nem mindig sikerül. A legéberebb közhatalósági felügyelet mellett is megeshik a baj. Ez arra sarkalja népünket, hogy vagyonát biztosítsa.

A biztosítást áldásait ma már nem kell fejtegetnünk. Főleges magyarázatunk: minő megbecsülhetetlen segedelem az, midőn kár esetén a társaság a biztosított összeeggel a kárvalótt támogatására siet, hóna alá nyul s öt lábra állítja. Évek súlyos gondjától, aggodalmától s

veritékes munkájától óvja meg. Megmenti az adósságtól, amibe a kár különben döntene. Megnyugvást, meglegedést önt a kárvallottak lelkébe, mert ezeket nem furdalja a lelkiismeret bűnös mulasztásukért.

És ha a püsztiló csapás nem következik be? Hát a megnyugvás boldogító érzete is megéri azt a pár koronát, amibe a biztosítás kerül. Este nyugodtan hajja álmokra a fejét, napközben nyugodtan jár munkája után, mert biztosítva tudja mindenét.

Azért hát biztosítsa mindenki vagyonát. Első sorban házáat és butorzatát. Aztán a földműves biztosítsa gabonáját, takarmányát, szalmáját, az iparos műhelyének szerszámait, beszerzett anyagát, kész munkáját, szóval mindenét, amiben esetleg tűz kárt okozhatna.

Végül a magyar biztosító közönségnek még egyet költünk lelkére azt, hogy magyar biztosító intézetnél biztosítsa. Ezzel nemcsak a maga iránt való kötelességét teljesíti, hanem hazafiai adójának is egy részét rója le.

Forgács.

A „mi” népünk.

Pakson ismertem egy gazdag földmivest: Bäckert Jánost. Gazdaságának geinca a szántó-föld volt, hányhold, bizony már nem emlékszem. Bort szűrt 800-700 hehtolitert, ősszel őlt 16-18 jó kövér kocát s a füstölt hús megerte az újat.

Ereiben sváb vér folyt. Öregapja még Johann Bäckert lehetett, de ő már olyan tisztán beszélt magyarul, akár a Kovács Mihály bátyánk.

Gyerektelen ember volt, úgy a 40 felé. Hát nem volt kénytelen vele s ez a gazdag sváb — első munkása volt magamagának. Első kapás a szőlőben, első kaszás az aratásban, mindig ott dolgozott munkásainak élén. Emellett takarékos ember volt, de okosan. Magas, pídimentumos, padlós házában lakott, úgy butorozva mint nálunk az uraké. Egészségesen táplálkozott, de kerülte a sok traktamentumot és a puccot, a módit. Pedig tellett volna neki.

Ebből a vérből nem ártana, ha beleoltánának a magyar paraszt vérébe. A mi módos gazdáink már nem dolgoznak. Az Isten világáért sem venné kezébe a kapát, a kaszát. Legfőbb az ostort, mikor a vásárba megy, hogy el ne mulassza a cigánypecsenyét meg a rá való itókát.

Arról is megfeledekezik, hogy a *gasda szemé hízalja a jösszét*. Legfőbb úgy fölöstököm táján ballag ki a munkások után vagy egy órácskára, meg uzsonna táján. Kivált a szőlőbe.

Persze így az ősi vagyon nem szaporodik. Ő már terhelten kapta az apjától, az unokának a lába alól meg már kifut az ősi birtok.

Statisztika bizonyítja, hogy vegyes ajkú vidékeken a német elem vagyoniilag folyton terjeszkedik s egyéb nációt kitar a földből. Mert szorgalmas, takarékos, jó gazda.

Hát miért nem a magyar? Holott természetes észre, virtusra — ha kell munkabírásra — legyőzi a németet.

Azért mert alig van 5-6 hold földje, egy kis szőleje, házikója: már komája a munka s könnyen folyk a markából a pénz.

Azért édes népem, magyar népem tanulj a Bäckert Jánosoktól munkaszeretetet és takarékosságot. Mert ez a kettő — a becsület a harmadik — alapja a boldogulásnak és a meglegedett vénségnek.

Bárd.

H I R E K.

Ebben a nagy melegben.

— A sümegei közfürdő vizének hőfoka 30 fokra emelkedett.

— A Marcal folyóban a rákok mind szép pirosra főttek.

— A galambok a levegőben megsülnek s a látott szájt emberek szájaiba repülnek.

— A sümegei hegyek kebléből a kövek a mészgyár kemencéibe sietnek — hűselni.

— A váromok meggyulladtak s az alkony pírjában gyönyörű lánggal égnek.

— A 7. sátor cipőjének talpa meggyulladt s a sátor kinjában táncra kerekedett.

— Ugyanakkor vendéglősnének két pint bora elpárolgott, pár tucat szivarja elolvadt, inasa a béressel — nyaralni ment.

— A roppant hőség minden testet kiterjesztett, így pl. a sümegei piacon a krumpli ki-ója 10 fillérré emelkedett.

— A szerkesztőség összes acéltolla alak-talan tömmege olvadt. Ollókat azonban jégbe-hűtve tartjuk s így óvjuk a tűzhaláltól.

— Amíg olló van: újság lesz 50 fokos hő-ségben is.

— A szerkesztő ithon nyaral s irigykedve gondol Jákó barátjára, aki — *Abbáziában hűsel*. (Isten ments, hogy folytassuk!)

— **Jószivű adomány.** Barkóczy Károlyné úrnő önagysága a plébánia-templom számára ismét egy igen szép kivitelű kézimunka oltárterítőt ajándékozott. Mintha csak szigorú figyelemmel szemlélte volna mellékoltáraink szegényes felsze-relését, éppen azért jószágos szive irgalmas szar-maritánusként ezeknél állapodott meg. Ma már minden oltár ékeskedik szép új terítővel, de nem lehet megmondanom, hogy ezek közül mennyi az ő szívének és kezének munkája. Isten sokszor fizesse vissza. Én pedig hálásan köszönöm. *Németh János.*

— **Esküvő.** Láng János zsabylai állatorvos f. hó 1-én lépett házasságra Németh Lajos takarékpenztári pénztáros kedves leányával, Iónával. A polgári kötést *Malomszky* János anyakönyvvezető, az egyházi esketést *Tamási* István káplán végezte, aki szép beszédet intézett az új párhoz.

— **Távozás.** Wiesinger Károly tanár nyolc évi működés után f. hó 4-én távozott Sümege-ről Balassagyarmatra. A reálskola lelkiismeretes, pontos és buzgó tanárt vesztett benne, intelligenciánk pedig egy tiszteletreméltó kedves családdal megfogatkozott. Hisszük, jó emlékekkel távoztak Sümege-ről, ahol életük nevezetes szép szakát élték át. Isten áldása kísérje őket az új állomásra. — Wiesinger Károly utóda *Popovics* Miklós lesz Versecről.

— **Értekezlet.** Járásunk megyebizottsági tagjai július 31-én a sümegei kaszinóban értekezletet tartottak, hogy az üresedésben levő sümegei főszolgabírói állásra hivatalos jelöltsen állapodjanak meg. Az értekezlet megalakulása előtt hosszabb eszmecsere volt, ezután elnökül Németh János sümegei plébánost, jegyzőül Lohonyai Elek mihályfai körjegyzőt választották meg. Kiemelve, hogy *Karácsony* Kálmán Sümegeen a járás közönségének közmegeledésére működik s a főszolgabírói hivatalt majd egy éve dicséretes buzgalommal vezeti, a jelen voltak igen nagy többsége Karácsonyt jelölte s erről a vármegye összes megyebizottsági tagjait értesítve, őket a jelölt támogatására megkéri.

— **Magyar név.** Dick József dr. nagykanizsai lakos, valamint kiskorú gyermekei: Katalin és Zsigmond *Dörre*, Petrovics István zala-szentgróti lakos, valamint kiskorú gyermekei: Erzsébet, Sándor, Terézia és Lujza *Pelófre*, Kopstein Kóbi, közéletben Károly tapolcai lakos, valamint kiskorú gyermekei: Dénes és Vladimir *Kulcsér*ra változtatták vezetéknevüket.

— **Köszönet.** Sümege-ről távozzán, mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, akik rokonérzé-sükkel megtisztelték, valamint a nagyérdemű közönségnek, amely üzenetemet oly szíves és meleg

— Itt a hozomány, mondta csendesen s átnyújtott neki egy takarékpenztári könyvet.

— Köszönöm, mondta az asszony egyszerűen.

— A butorokat, amiket a hozományból vettem, utána küldöm, vagy eladom.

— Amint jónak látja.

Aztán jó órahosszat nem szóltak semmit. Az asszony sietve csomagolt. A férfi hosszú léptekkel járt fel s alá a szobában. Nehányszor felvillant agyában a gondolat:

— Hát ha megölném? Őt is, meg magamat is . . .

De aztán elűzte magától a szörnyűséget.

— Nincs jogom hozzá, így okoskodott. Hozzám erőltették, soha nem mondta, hogy szeret, soha nem volt a lelkében az enyém. Hadd menjen . . . De mi lesz velem? Tudok-e majd élni nélküle?

Hosszas töprengéséből az asszony rázta fel.

— Megyek mondta.

Két munkás állott mögötte, vállukon tartva a nagy poggyászos ládát.

— Menjenek előre, szól nekik az asszony.

A toborral rakott munkások lépte erőteljesen döngött a padlón. Mikor már kint csoszogtak a folyosón, az asszony is készült.

— Hová megy? kérdezte a férfi.

A nő válat vont. Nem felelt. Az arca piros lett.

— Hová megy, kérdezte amaz ismét? Jogom van ezt tudni, hiszen még az én nevemet viseli.

Aztán tudnom kell a címet az elintézendő ügyek miatt is.

— Majd megirom, mondta fojtott hangon az asszony.

— A férfi kezdte érteni a dolgot. Vad haraggal öntötte el a szívet.

— Tehát nem mered megmondani. De én kitalálom. A régi szeretődöz mégy? Céda!

Az asszony megrendülten állt előtte.

— Nem engedem, hogy odamenj, dühöngött a férfi. Megtiltom. Inkább meghalsz.

Revolvert vett elő az asztalfiókból s megragadva az ajtókilincset az asszony felé tartotta a gyilkos fegyvert.

Aból pedig kitört a szenvedély.

— Igen hozzá megyek. Őlj meg, ehhez több jogod, mint ahhoz, hogy megtiltsd nekem azt, hogy hozzá menjek. Ő hívott és én megyek. Boldog akarok lenni legalább egyszer az életben. Az övé akarok lenni, hogy tudjam én is, mi a boldogság, mi az élet gyönyörűsége. Lehet, hogy az eltaszit magától, rámün — mit bánom én ezt? . . .

Ezért a sivár, botrány életért, amelyben eddig részem volt, kárpótlás lesz nekem egy csókja annak a férfinak, akit szeretek . . .

Az elhagyott férfi kezéből kiesett a revolver. Csüggedten hanyatlottak a karjai, a szeméi elhomályosodtak. A könnyek fátyolán keresztül látta, amint az asszony erőszakosan kirántotta az ajtót és sietve, szinte repülve ment el a meleg, csillagos, sejtelmes, véréfagyasztó éjszakába.

Szombatos Elemér.

pártfogásában részesítette, ez úton mondok hála-köszönetet és szíves istenhozzádot. *Mautner Adolf.*

— **Eskületétel** A m. kir. államvasuti alkalmazottak folyamatban levő új felesketési követelményében Sümeg állomás személyzete a hivatalos esküt f. hó 5-én pénteken tette le. 8 óra 40 percor robogott be a különvonat, melynek tarmes kocsijából Kusevich Tivadár üzletvezető, Manovich György főfelügyelő és Stein Márton pályamérnök kíséretében szállott ki. A bizottságot Fáy Barnabás áll. főnök fogadta. Az eskületétele és az állomás megszemlélése után a különvonat 8 óra 54 percor tovább ment.

— **Példás kedvezményt** léptetett életbe hazánk egyik legszebb és legkedveltebb fürdője: *Herkulesfürdő.* Az igazgatóság mindazokat, kik szerény jövedelemmel bírnak, augusztus 26-tól kezdve 50% árkedvezményben részesíti úgy a lakás mint a páratlan gyógyhatású kéndús és kősós meleg fürdők áránál. Ismeretes, hogy a világhírű fürdők csatlakoztatással sikerrel használtatnak ischiás, idült csusz, köszvény, bőr és csontbetegségek, aranyér, altesti bántalmak, vesebajok, vérszegénység stb. ellen. Díszletes cselekedet az igazgatóság részéről, hogy az említett kedvezmény által módot nyújt az intelligens középosztálynak is, hogy Herkulesfürdő gyógyító és üdítő hatásában részesülhessen.

— **Vak tüzilárma** Folyó hó 2-án déli fél egykor ijesztő kiáltás hangzott végig Sümeg uccán: Tűz van! Nyomban rá felreverték a harangokat is. E hangok szinte szíven ütötték az ebédülő embereket, mert a nagy szárazság és hőség miatt úgyis rettegnek a tűztől. Ijedt szaladás indult meg a rendeki ucca felé, a tüzoltók páratlan gyorsan készen voltak s rágtattak a Kossuth Lajos uccán elő. De már Orbán István kávéháza előtt megállították őket, mert vak tüzilárma volt. A levegőbe fölragzó két nagy porgomoly keltette a vak lármát, amit a tüztől való féltelme sugallata még növelt.

— **Nincs üresedés.** Szomorú hírt közlünk az állást keresőkkel. Az érettségizett ifjak előtt az ideu a postai tisztviselőség ajtaja bezárult. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszternek július hó 18-án kelt 51060. számú rendelete szerint, mint hogy a posta- és távirat-gyakornokjelöltek létszámában üresedés nincs és ily állásokra pályázat nem lesz, gyakornokjelöltek egyáltalában még pályázaton kívül sem vétetnek fel.

— **Eléggett ütközben** Buzás Márton deáki 67 éves földműves július 27-én Tapolcáról koosított haza. Kocsijára fölvetett egy döngő asszonyt is, aki szívességért szívtart vett neki. Buzás ütközben rágyújtott a szivarra. Ennek tüzeből szikra esett le az ülés száraz takarmányába s ez lobbot vetett. Az asszony ezt látva, kapta oék-mókját s hár Buzás kérte, hogy segítsen, ellobolt. A szegény öreg maga iparkodott eloltani a tüzet, hogy kocsiját az elégettől megmentse. Eközben ruháját is tüzet fogott. Nagy ügyelbajjal végre eloltotta ruháját is, meg a kocsit is, de súlyos égési sebeket szenvedett. E sebekbe folyó hó 4-én bele is halt.

— **Talált jószág.** Pecsénke József csabrendeki lakos Ajkáról jövet a nagykeszi erdőben egy fekete utazó táskát talált. Adta a csabrendeki elüljáróságnak, ez fölbontotta s kislát, hogy női utazóökökkel van tele. Jogos tulajdonosa a nevezett elüljáróságnál átveheti.

— **Vereskakas.** Tapolcán vasárnap délután nagy tűz pusztított. Eléggett 20 ház a melléképületekkel együtt. Azonkívül a tűz martaléka lett sok takarmány és gabona. A kár körülbelül 10.000 korona.

F. hó 2-án ismét tüzilárma zavarta fel Keszthely lakosságának nyugalalmát. Délelőtt 9 óra tájban Lázár Ignác Sándor Fő-uccán levő házában eddig ismeretlen okból kigyulladt az istálló, mely a raktárral együtt, melyben petróleum, kenőcs és más gyúlékony anyagok voltak felhalmozva, leégett. Az óriási hőség dacára is csendes szél fújt, mely a szikrákat a Georgikon-uccában levő Stegmüller-féle házra átcapta. Itt azonban nagyobb veszély nem volt, mert a tüzet még idejekorán elfojtották. — 11 óra tájban ismét félrevert harangkongás jelzett újabb tüzet. Ekkor az utóbbi ház közelében levő Hoffmann Miksa-féle ház istállója s egy melléképület égett le. — Mindhárom helyen a kivonult huszárság vállalva a tüzoltókkal, derekasan működött.

— **Baleset.** Kuruc György gógnafai 12 éves fiú egy lóvonatú cséplőnek lovat hajtotta, a gép közepén ülve. Egyszer csak bő gatyáját odakapta a gép s ez maga után húzta a fiút is, hogy altestét levágta a gép. A súlyosan sérült fiút behozták a sümegi kórházba, ahol most is ápolás alatt van.

— **Sértések veszedelme.** Sümegeben erősen hullanak a sertések. A bajt a nagy hőség okozta. A sertések hullása állandó cigányrajokat vonz a városba. Jó lesz a gazdáknak vigyázni, hogy

a rajkók hozzá ne juthassanak az elásott sertések peccenyéjéhez.

— **A délutáni alvás.** Akik szívesen szunyókálnak ebéd után, hálás szívvel gondolhatnak egy tekintélyes francia orvos tudására, Féré-re. Féré dr. nagy előadást tartott arról, hogy az ebéd után való alvás nemcsak kellemes, hanem egészséges is. Ez a hatás különben különös. A munka csökkenti az emésztést, az emésztés csökkenti a munkaképességet. Féré főként olyan embereken folytatta a megfigyelést, akik szellemi munkával foglalkoznak és a megfigyelés eredménye igen jelentékeny volt. Megállapította, hogy ebéd után az első órában a szellemi munkával foglalkozó ember munkacereje a felére csökken, de aztán az első óra végén megint gyorsasággal emelkedik, míg rendes mértékét eléri. Az első félórán a munkaképesség csökkenése hatvan, sőt sokszor hetvenöt százalékos. Érdekes, hogy a munkaképesség csökkenése kisebb, ha ebéd után szivarra gyújtunk. Ez a nikotin izgató hatásának eredménye: de nem létkérdés, hanem csak elődázása az elbágyadásnak, amely ily föllépésében kisebb mértékű, de annál tartósabb lesz.

— **Katonaszökevény.** Folyó hó 4-én a csendőrök elfogtak egy csavargó cigány legényt s a helybeli szolgabíróhoz kísérték. Itt elsőben is azt firtatták: vajjon katonakötelezettségének eleget tette? A legény nagy hitvel elővágja Malomsoky János helybeli jegyző bizonyítványát, hogy Nagykanizsán az utóállításon résztvett. A további vizsgálat során azonban kislát, hogy egy másik Tököli Mihály bizonyítványát szerezte meg a furfangos cigány. Erre lekísérték állítása végett Nagykanizsára. Ma már katoná mundárban fogyasztja a prófuntot s büskomoran gondol ilthagyott szeretőjére, aki meg a sümegi járáshírség kosztját élvezi.

— **Vizbefulladás.** Lapunk zártakor kapjuk a hírt, hogy *Molnar* Mihály dabronci lakos a Marcalba fulladt.

— **Laicoknyha és iparigazolvány.** A kereskedelmi miniszter legutóbbi rendeletileg kimondotta, hogy a laicoknyhatartók kötelesek rendes iparigazolványt váltani, de csak akkor, ha a nyilt piacon nap-nap után rendszeresen főznek, hűrkát vagy peccenyét sütnek. Ellenben azoknak foglalkozása, akik csupán alkalomszerűleg, országos vagy hetivásárokon főznek-sütnek, egyébként pedig más főkeresettel bírnak, nem ipari, hanem népies jellegűnek tekintendő s az ilyen egyének iparigazolvány váltására nem szoríthatók.

— **Fürdés tele gyomorral.** Ezekben a forró napokban, amikor a legtöbb ember lubickol a folyók és tavak hűvös hullámaiban, gyakrabban megtörténik, hogy itt-ott ügyesebb uszó is a vízben hirtelen rosszul lesz, nem tud tovább uszni és elmerül. Ezeket az eseteket legtöbbször úszás közben beállott görcsöknél vagy annak tulajdonítják, hogy az uszót a vízben szivszélhűtés érte. Egy svájci orvosnak, ki évek óta figyel meg az ilyen eseteket, egészen más a véleménye. Szerinte az ilyen hirtelen katasztrófákat a vízben csak nagyon ritkán idézi elő szivszélhűtés, hanem sokkal valószínűbb, hogy az áldozat tele gyomorral ment a vízbe és ott a hullámoknak az altest ellen irányuló lökése következtében rosszul lesz. Az okok és következmények ugyanazok, mint a tengeri betegség-nél. Az uszót hánys és szédülés környezi, izmai elernyednek, egy pillanatra talán elveszti az eszméletét és nem lévén többé ereje, hogy tovább usson és a gyomorból feltóduló félig emésztett anyagot kiköpje, megfullad és elmerül. Az emésztést ugyanis a legkisebb himbálódzás, ami pedig az úszásnál elkerülhetetlen, megzavarja és ezért egyáltalán nem tanácsos tele gyomorral a vízbe menni. Ebéd után legalább 3-4 órát kell a fürdésig várni, különösen pedig nem szabad úszni tele gyomorral, mert ha a gyomor a vízben elkezd kavarogni, oly gyorsan bekövetkezik a katasztrófa, hogy a legtöbb esetben még akkor sem menthetik meg, ha közvetlen közelében más uszók lubickolnak.

— **Az Orsz. Gazd. Munkás és cselédpénztár** tagjainak száma az 1902. év végén a következő volt: I. csoportbeli rendes tag 12.208, II. csoportbeli rendes tag 1.774, III. csoportbeli rendes tag 43, VI. csoportbeli rendes tag 425, rendkívüli tag 80.434. Külön biztosítási okmánnyal 248 gazdasági cselédet biztosított munkaadója a rendes tagok sorában, továbbá 5.151 biztosítási kötvény alapján mintegy 20.000 gazdasági gépmunkás volt a pénztárnál baleset ellen biztosítva, végül pedig közel 400.000 gazdasági cseléd volt munkaadójának hozzájárulása címén baleset esetére biztosítva.

A pénztár 1902. évi működését főbb vonásaiban a következő számszerű adatok tüntetik fel:

Az 1902. év folyamán a pénztár muló munkaképtelenség címén 2.105 esetben nyújtott segélyt, összesen 43.011 koronát, rokkantság

címén 94 rokkantnak nyújtott segélyt, összesen 5.450 korona 74 fillért, haláleset címén 171 esetben nyújtott segélyt, összesen 88.025 korona 10 fillért, ezenfelül orvosi és gyógyköltések címén kifizelt összesen 54.241 korona 86 fillért. Az 1902. év folyamán tehát együttvéve segélyezésekre és gyógykezelési költségekre 140.728 korona 20 fillért fordított.

Gazdasági munkaházak építése az elmúlt évben hét törvényhatóság részére összesen 160 ezer korona államsegély engedélyezett oly módon, hogy az államsegély összegéből a vagyontalan jóra való gazdasági munkások háztelkeszerzésre, házépítésre olcsó vagy kamatmentes törlesztéses kölcsönt kapjanak. A visszatérülő összegek szintén erre a célra lesznek felhasználandók s ha egy közösségben a helybeli munkások már ily módon otthonhoz jutottak, az államsegély más községi munkái számára lesz kiadva. Ekként idő haladtával az illető törvényhatóságokban az e részben felmerülő szükséglet teljes kielégítést nyer.

— **Az osztrák szín.** Sorozó bizottság elé került a legény. A bizottság elégletlen tekintett végig erőtelj duzzadó alakján. Odamegy hozzá az ezredorvos is s kimondja, hogy bizony „tauglich” lett. Csak még a látását kell megvizsgálnia, hogy nincs-e valami hibája a szemének. Elébe tart hát egy piros betűt s megkérdezi:

— Milyen szín ez?
— Magyar szín, mert piros!
Azután egy zöld betűt tett eléje:
— Hát ez milyen?
— Ez is magyar, mert zöld.

Az orvos mosolyogva bólintott s elébe tett egy sárga betűt:

— Hát ez!
— Osztrák, hogy a f. e. m. — válaszolta dühösen a legény.

— **Pöllás a bakkávé helyébe.** Ha idegek, szív vagy gyomor megbetegedik, az orvos többnyire az izgató bakkávé élvezetét tiltja el. Csak hogy annak kedvelt, jó íze ugyszólván már nélkülözhetetlen szokássá vált. Ezért már több, mint egy évtized óta a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé vezeték be, mely ezt a jó ízt szintén bírja a bakkávé hátrányos tulajdonságai nélkül. Ez tehát az egyetlen, valódi pöllásnak bizonyult. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé gusztusos, tiszta termék, melyet minden vevő azonnal felismer. Óva intjük háziasszonyainkat azoktól a sokféle „kávé pótlék”-tól, melyek minden elképzelhető nagyhangú név alatt forgalomba hozatnak, s ezáltal a közönség figyelmét, ezeknek a „különlegességek” tulajdonképeni összetételétől elterelni, a közönséget tévedésbe ejteni igyekeznek.

— **Kladó egy ház,** mely áll 4 egymáshoz nyíló szobából, előszoba, konyha, előkamra, padlás, pince, felszer, istálló és magánosan álló uccai irodából, szép udvarral s az udvarban kúttal. Bővebben megtudható Mojzer Imrénél, Sümege.

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

szabadna pótlékul használnia
a mindennapi kávéitalhoz.

04.1/c

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés és más ideges bajban szenved, kérjen iratot ingyen és bérmentve a szabad-hattyú gyógyszer-tár által Majna-Frankfurt

3207k. 1904

Arverési hirdetés kivonat.

A sümegei kir. járási bíróság mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a sümegei lakareképzésár végrehajtónak Farkas János végrehajtást szenvedő elleni 500 K 10ke s jár. iránti végrehajtási ügyében a zálogeszközök kir. törvények terü. leltárú lévők szeptember 15-én 210 sz. íkben 1013 hrsz. alatt felvett ingatlanból Farkas Jánost B. 4. alatt illető fél részre 1301 K; az 1014. hrsz. alatt fél részben Farkas János, fél részben Csik Sándoré Farkas Anna, Farkas Ferenc, János, Mari, Károly, kisk. n. k. Teréz és József tulajdonú felvett egész ingatlanra 150 K; és az 1015. hrsz. alatt ugyanazok tulajdonú felvett egész ingatlanra 203 korona kikialtási árban az árverést elrendelte és a fentebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi augusztus hó 22-ik napján délelőtt 10 órakor szentgyörgyváros** községében meg. tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is eladhatók fognak.

Arverési számdékok tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 130 K 10-1, 15 K-1, 20 K 30-1 készpénzben vagy az 1881. LX. t.c. 42 §-ában jelzett arólyammal számított s az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikialtást kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

A sümegei kir. járási bíróság, mint telekkönyvi hatóság. Sümege, 1904. évi július 10-ik napján.

Szerdahely, kir. aljbíró.

**BRÁZAY FÉLE
SÓSORSZESZ**

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA

HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Jónak, a jobb
az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruháimuk mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosókivonat,

„Asszonydicséret“

véj gyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

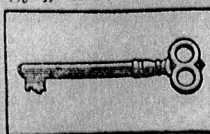
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a feldre csökkent.
2. Fáradságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebb is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett czég kezességet vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.

Nélkülözhetlenül válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszerű kísérlet után.

Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulos“

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy mind-n darab szappan a „Schicht“ nevet és a fenti véjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

30 napi próba!

A világhírű **John Scott, Mar-
lit és Holzer amerikai
óragyártók** megbízásából,
kik gyártmányait Európában is
híressé akarják tenni és ezáltal az
olcsó „Syst Roskopf“ jegyű órákat
tulajdonosainak, küldök utánvétellel
vagy az összeg előzetes beküldése
mellett

csak 2 fnt. 80 kr.-ért

Egy igen nélkülözhetetlen nickel anker remontoir „Scott
Watch Patent“ jegyű zsebrát, erős 36 órás, pillanatra
pontosan járó nickel szerkezettel, románcozott előlappal,
peremtatóval 5 évi jótállás mellett. (Mindem zsebrához
egy elegáns goldin óralánc és reklámcsikk ingyen mel-
lékeltek!)

Nem megfelelőnél a pénz vissza azért kockázatát kizárva

M. J. Holzer

Óra és aranyáru gyári raktár nagyban.

Krakau (Öst.) Dietelsgasse 66.

A cs. és kir. államhivatalnokok szállítója.

Képes árjegyzék órákról és aranyárukról ingyen és
bérmentve.

Ugyanők kerestetnek

Hasonló hirdetések utánzatok.

VILÁGHIRŰ

a „RECORD“ festészeti műintézet a kiválóan
sikerült életnagyságú arcképeiről, melyeket
elismert művészek által készített. Számos
(kir. közjegyző által hitelesített) elismert
levél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastel-festésben 20 K.
fénykép után 48-63 cm. nagyságban
Legfinomabb kivitelű Brom-Platin 5 K.
és kréta rajz ára

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságú festményt készítenk min-
denkinek teljesen ingyen, ha részünkre 5
rendelést szerez és azokat egyenként vagy
egyszerre beküldi.

„RECORD“

festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 46.

A hölgyvilág részére!!

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint,

fáradság nélkül készítheti

ruháját a **Guschelbauer Antal-féle**

szabályozható női derék-szabászati készülék

segélyével anélkül, hogy a szabászati rajtot megtanulta volna.

Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott.

Számos elismerő-irat

Utánvét mellett!

Egy készülék ára 3 korona

Utánvét mellett!

Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.

GUSCHELBAUER ANTAL, SOPRON.

Képviselek minden helységben kerestetnek.

Magyarazatot ingyen küldök

Pollák Testvérek

cementárú-, márvány-mozaik és fémfényű-lemez-gyár
beton-építkezési-vállalat és építőanyagok gyári raktára

Tapolcán.

Bátrak vagyunk az alantabb felsorolt, általunk készített cement árukra,
valamint raktáron levő építő anyagokra a közönség becses figyelmét felhívni.

Elsőrendű minőségű különös olcsó cementlapokat: előház-, templom-, fo-
lyosó-, konyha-, udvar-, járdá-, istálló- és egyéb kövezetekre.

Terazzo-márvány-mozaik burkolat, márvány-mosaik és fémfényű-lapokat.

Mindennemű cement-beton-burkolatot.

Csömlőszölt betonból készített csöveket mezei utakhoz szükséges hidaknál,
átjáróknál és áttereszeknél.

Lépcsőket, járszolgok, lóabrtartók, kutyakávek, hornyolt tetőcserepek.

Mindennemű tetőfedésre:

Kátrányos és aszfalt köfedél és elszigetelő-lemezeket 10 méteres tekercsekben.

Mint olcsó és kitűnő minőségű famentesítő-szer:

Kátrány és Carbolineum

építkezésekre és gazdasági eszközökre, használt fák vízmentessé tétel, valamint sző-
lőkarók, deszkák, zsindelek koshadás és rothadás ellen való megóvás céljából.

Elvállalunk nedves falak szárazzá tételét a legjutányosabb árak mellett.

Megtisztelő becses rendeléseit kérve

kiváló tisztelettel

Pollák Testvérek.